

заступників. Щонайменше необхідно обрати керівників центрального апарату й регіональних підрозділів, а також співробітників департаменту внутрішнього контролю. Загалом це близько 150 осіб. У якості можливої перепони звертали увагу, що обирати їх має та сама конкурсна комісія, що й директора (Державне бюро розслідувань: примара правоохоронного органу? // Hromadske [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://goo.gl/omCH6L>).

Наразі Генеральна прокуратура вже втратила повноваження з розслідування злочинів, які підслідні ДБР, а всі працівники ДБР є виключно державними службовцями, тобто чиновниками. Тож виходить, що в детективів Бюро відсутні законні підстави належним чином здійснювати оперативно-розшукові дії.

Крім цього, відсутність норм щодо впорядкування умов оплати праці оперуповноважених наразі унеможливило проведення конкурсів на інші посади оперативно-розшукового блоку (Державне бюро розслідувань: відкласти не можна, запустити! // Українська правда [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.pravda.com.ua/columns/2018/04/27/7178799/>).

***Науковий керівник:** асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» Демечук Марина Олександрівна.*

Марчинська О. С.

студентка 1-го курсу судово-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ В УКРАЇНІ

Державне бюро розслідувань — новий правоохоронний орган, створення якого передбачено зобов'язаннями при вступі до Ради Європи та є частиною коаліційної угоди між парламентськими партіями Верховної Ради України VIII скликання.

У рамках антикорупційних ініціатив Уряд Яценюка, Мін'юст, МВС, Міністерству регіонів та урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики повинні були до 1 вересня 2014 р. розробити проект Закону України «Про Державне бюро розслідувань». У Законі «Про прокуратуру», прийнятому 14 жовтня 2014 року закладене майбутнє утворення ДБР (п.п. 4, 5, 11 розд. XIII).

Прийняття Закону України «Про Державне бюро розслідувань» планувалося у вересні 2015 року, проте сталося це двома місяцями пізніше. 12 листопада 2015 року Верховна Рада України ухвалила Закон України «Про Державне бюро розслідувань», президентом України підписаний 14 січня 2016, набрав чинності 1 березня 2016 року. Між прийняттям і підписанням Закону минуло 64 дні, чим порушені строки, встановлені статтею 94 Конституції України. Президент П. Порошенко підписав Закон у прямому ефірі під час прес-конференції. Закон набрав чинності 1 березня 2016 року. Окрім того, Державне бюро розслідувань — правоохоронний орган України, створення якого передбачено Кримінальним процесуальним кодексом України у термін до 20 листопада 2017 року. Згідно з Кримінальним процесуальним кодексом України Державне бюро розслідувань є органом досудового розслідування (поряд з Національною поліцією, Службою безпеки України, Податковою службою України).

Законом визначено правові основи організації та діяльності Державного бюро розслідувань (далі — ДБР). Президентові України надано право призначення і звільнення Голови ДБР за згодою Верховної Ради. Парламент також може висловити недовіру Голові ДБР, що має наслідком його відставку з посади.

Постановою Кабінету Міністрів України № 127 від 29 лютого 2016 року утворено Державне бюро розслідувань та внесено до схеми спрямування і координації діяльності центральних органів виконавчої влади Кабінетом Міністрів України через відповідних членів Кабінету Міністрів України (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 10 вересня 2014р. № 442 «Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади» (Офіційний вісник України, 2014 р., № 74, ст. 2105, № 93, ст. 2685; 2015р., № 24, ст. 664, № 30, ст. 873, № 63, ст. 2092, № 72, ст. 2363, № 87, ст. 2907, № 88, ст. 2927, № 93, ст. 3170) / URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/248865846?print>).

Законом зазначено, що Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади України, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції (ст. 1 розділ 1 Закону України «Про Державне бюро розслідувань» від 12.11.2015 р. / [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19/print>150954469519337).

Ідеологія відомства полягає в тому, що воно буде розслідувати кримінальні провадження, в яких фігурують правоохоронці, судді і найвищі службовці (від міністрів до начальників).

Державне бюро розслідувань, вочевидь, має виконувати функцію досудового розслідування, що була закріплена за прокуратурою України. Прокуратура проводила досудове розслідування, починаючи з

1996 року на тимчасовій основі — згідно до п. 9 Перехідних положень Конституції України. Правники вбачають неефективність виконання цієї функції прокуратурою, тому що проведення розслідування і здійснення нагляду за його ходом проводить прокуратура.

Важливим є той факт, що спроби створити правоохоронний орган такого типу робилися двічі: в 1997 і 2005 роках. Намагання увінчалися успіхом у 2015 році створенням ДБР і це означає, будемо сподіватися, що більшість можновладців змінюються в готовності бути відкритими та відповідальними. І це означає, правоохоронна структура має стояти на стражі порядку і законності.

З прийняттям Закону України «Про Національне антикорупційне бюро України» від 14 жовтня 2014 року, ідея ДБР була потіснена (але не замінена) ідеєю Національного антикорупційного бюро України. Закони можуть викликати виникнення спорів з питань підслідності, але вирішення конфліктів покладається на Генерального прокурора (пп. «ї» п. 3 ч. 2 Розділу IV Закону).

ДБР запрацює восени, тому активно проводиться формування Державного бюро розслідувань, але громадськість незавжди розуміє необхідність, а тим більше важливість створення такої державної структури. Тому слід проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу із розуміння, що Державне бюро розслідувань і Національне антикорупційне бюро України (далі — НАБУ) є різними структурами і мають різні повноваження. Взагалі, співпраця зі ЗМІ — це запорука прозорості та неупередженості в роботі ДБР.

До ДБР повинні перейти слідчі функції органів прокуратури і частково Служби безпеки України. В частині боротьби з корупцією — окрім питань, що належать до відання Національного антикорупційного бюро.

Відповідно до ст.9 п. 1,2,3 Закону України:

1. Систему Державного бюро розслідувань складають центральний апарат, територіальні органи, спеціальні підрозділи, навчальні заклади та науково-дослідні установи. У структурних підрозділах Державного бюро розслідувань працюють слідчі, оперативники та інші. Організаційну структуру Державного бюро розслідувань затверджує Директор Державного бюро розслідувань за погодженням із Кабінетом Міністрів України.

2. Гранична чисельність центрального апарату та територіальних управлінь Державного бюро розслідувань становить 1 тисяча 500 осіб.

3. Державне бюро розслідувань є юридичною особою публічного права та здійснює свої повноваження безпосередньо і через територіальні органи.

Підсумовуючи наведене, можна зазначити, що на підставі діючого законодавства слідчі, що працюють в органах прокуратури будуть

здійснювати досудове розслідування у визначеному КПК України порядку до початку функціонування Державним бюро розслідувань та здійснення ним функцій досудового розслідування.

Отже, відповідне питання є врегульованим, створено новий правоохоронний орган, який буде проводити розслідування злочинів, що визначені у його компетенції. Тому не потребується додаткової, більш детальної, регламентації на законодавчому рівні.

Науковий керівник:** старший викладач кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури Національного університету «Одеська юридична академія» **Нестерчук Лілія Петрівна.

Меликов Р. Г.

студент 1-го курсу магістратури факультету адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ПРАЦІВНИКІВ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

Актуальність теми дослідження. Державне бюро розслідувань — новий правоохоронний орган, котрий, за законом мав бути створений в Україні до 20 листопада 2017 року, але досі не працює. Основними функціями, які виконуватиме Державне бюро розслідувань, стануть запобігання, виявлення, припинення чи розкриття: терористичних злочинів, катування нелюдського поводження з боку представників правоохоронних органів, злочинів посадовців високого рангу та людей, що обіймають відповідальні посади. Працівники ДБР повинні не тільки знати законодавство, практику його застосування, але й володіти тактикою та методикою здійснення слідчого нагляду, розслідування злочинів, участі в досудових засіданнях, кваліфіковано-го виконання інших службових обов'язків. Ці обставини вимагають значно поліпшити систему підвищення кваліфікації працівників, яка повинна відповідати потребам слідчої практики, бути безперервною й охоплювати всі категорії оперативного складу ДБР.

З огляду на слідчу практику можна казати про те, що тактовна помилка як наслідок може мати кілька причин та умов, які сприяють її породженню, причому як об'єктивного, так і суб'єктивного характеру.

Вивчення матеріалів кримінального провадження та анкетування слідчих дає можливість стверджувати, що причини та умови